

DANE PODSTAWOWE OPRACOWANIA

TYTUŁ:

**WSTĘPNE ZAŁOŻENIA
DO PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO
RESTAURACJI I ADAPTACJI NA CELE MUZEALNE WILLI „KOSSAKÓWKA”
WRAZ Z DOBUDOWĄ NOWEGO PAWILONU EKSPOZYCYJNEGO
I UTWORZENIEM ZAŁOŻENIA PARKOWO-OGRODOWEGO
W OPARCIU O ISTNIEJĄCY DRZEWOSTAN,
DO KONCEPCJI IDEOWO-PROGRAMOWEJ
CENTRUM EDUKACYJNEGO MOCAK
WRAZ Z MUZEUM HISTORII SZTUKI „KOSSAKÓWKA” W KRAKOWIE**

DATA SPORZĄDZENIA: grudzień 2020 r.

DANE ZAMAWIAJĄCEGO

NAZWA: Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK
ADRES: ul. Lipowa 4, 30-702 Kraków

DANE AUTORA OPRACOWANIA

IMIĘ I NAZWISKO: Wojciech Wicher, dr inż. architekt, prof. PK
ADRES ZAMIESZKANIA: ul. Krowoderska 6/18, 31-142 Kraków
NUMER TELEFONU: +48 539 664 832
ADRES E-MAIL: wwarch@wicher.com.pl

Spis treści

CZĘŚĆ TEKSTOWA

I. Cel, zakres i metoda opracowania	strona	3
II. Podstawy opracowania		3
III. Stan istniejący (opis ogólny)		4
IV. Uwarunkowania istniejące		10
– Uwarunkowania urbanistyczne		10
– Uwarunkowania architektoniczne		12
– Uwarunkowania konserwatorskie		14
V. Założenia ideowo-programowe – <i>Maria Anna Potocka</i>		14
– Kompleks „Kossakówka”		14
– Projekt instytucji kultury		14
VI. Założenia funkcjonalno-przestrzenne		16
– Kierunki działania		16
– Szczegóły rozwiązań		16
1. Willa „Kossakówka”		17
2. Nowy pawilon		17
– Czynniki uzasadniające budowę nowego pawilonu		18
– Cechy architektoniczne nowego pawilonu		19
3. Założenie parkowo-ogrodowe		22
4. Dostępność komunikacyjna		22
5. Przestrzeń publiczna		23
VII. Wnioski końcowe		24

CZĘŚĆ RYSUNKOWA

1. Willa „Kossakówka” wraz z otoczeniem: ortofotomapa z 2019 r. – stan istniejący	skala 1:500
2. Willa „Kossakówka” – analiza uwarunkowań kompozycyjnych	1:500
3. Centrum Edukacyjne MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” – delimitacja formy nowego pawilonu	1:500
4. Centrum Edukacyjne MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” – studium zagospodarowania terenu	1:500

CZĘŚĆ TEKSTOWA

I. Cel, zakres i metoda opracowania

Celem opracowania jest rozpoznanie istniejących ograniczeń i możliwości utworzenia na terenie nieruchomości obejmującej cztery działki budowlane oraz willę „Kossakówka” zespołu edukacyjno-muzealnego pod nazwą Centrum Edukacyjne MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” oraz stworzeniem wysokiej jakości, aktywnych przestrzeni publicznych związanych z przyszłą działalnością tej instytucji.

Zakres opracowania obejmuje:

- wstępną analizę uwarunkowań urbanistycznych (przestrzennych, komunikacyjnych), architektonicznych (funkcjonalnych, konstrukcyjnych, konserwatorskich), naturalnych (w tym: przyrodniczych, geotechnicznych) i społecznych (w tym: kulturowych);
- wskazanie pożądanego kierunku działania w celu restauracji i przywrócenia do publicznego użytku zarówno zabytkowych elementów układu jak i wzbogacenia ich o nowe elementy funkcjonalno-przestrzenne oraz neutralizacji oddziaływania czynników negatywnych;
- przedstawienie założeń funkcjonalno-przestrzennych zespołu jako podstawy do uzgodnień ze służbami konserwatorskich (WUOZ – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie), władzami samorządowymi (UMK – Urząd Miasta Krakowa wraz z Radą Miasta i Radą Dzielnicy oraz właściwymi ich organami).

Metoda przyjęta w opracowaniu obejmuje część opisową w zakresie analizy i syntezy uwarunkowań, wstępnych założeń do programu funkcjonalno-użytkowego (na podstawie założeń ideowo-programowych – oprac.: Maria Anna Potocka, Dyrektor Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie) oraz część rysunkową w zakresie analiz kompozycyjnych i utworzenia osnowy urbanistycznej dla stworzenia podstaw zagospodarowania terenu nieruchomości.

II. Podstawy opracowania

- [1.] Umowa na doradztwo inwestycyjne z Muzeum Sztuki współczesnej MOCAK w Krakowie;
- [2.] Wizje lokalne w dn. 07.01.2020 r. oraz kolejne, w dn. 06.11.2020 r. i 17.11.2020 r. z udziałem przedstawicieli WUOZ;
- [3.] Dokumentacja fotograficzna z dn. 07.01.2020 r. wykonana podczas wizji lokalnej na terenie obiektu (wyk.: dr inż. arch. Wojciech Wicher, prof. PK);
- [4.] Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych z dn. 02/04.2020 r. (oprac.: mgr inż. Roman Dziedzic, PUGK Geolot);
- [5.] *Inwentaryzacja oraz ekspertyza dendrologiczna drzew wraz z projektem zabezpieczeń dla otoczenia dworu „Kossakówka” przy Placu Juliusza Kossaka 4 w Krakowie z dn. 02.2020 r. (oprac.: dr inż. arch. Wojciech Bobek, Greentec Studio Wojciech Bobek);*
- [6.] *Ekspertyza konstrukcyjna stanu technicznego ze szczególnym uwzględnieniem oceny dotychczas wykonanych robót budowlanych budynku „Kossakówka” położonego w Krakowie, Pl. Kossaka 4 z dn. 03.2020 r. (oprac.: Grupa KB Projekty konstrukcyjne);*
- [7.] *Badania mykologiczne pomieszczeń piwnicznych zabytkowego dworku „Kossakówka” przy Pl. Juliusza Kossaka 4 w Krakowie z dn. 03.2020 r. (oprac.: dr inż. Ewa Kisielowska, Laboratorium Usługowe Grzyb.E.K.);*
- [8.] *Inwentaryzacja architektoniczno-budowlana budynku Kossakówki z dn. 04.2020 r. (oprac.: KrakSurv);*
- [9.] *Wstępne studium możliwości dobudowy pawilonu ekspozycyjnego do istniejącego budynku „Kossakówki” w Krakowie z dn. 18.06.2020 r. (oprac.: dr inż. arch. Wojciech Wicher, prof. PK);*

- [10.] *Opinia dendrologiczna z dn. 20.07.2020 r. dot. Wpływu na otoczenie, tym zieleń, planowanych zmian na terenie ogrodu na podstawie opracowania „Wstępne studium możliwości dobudowy pawilonu ekspozycyjnego do istniejącego budynku „Kossakówki” w Krakowie” (oprac.: dr inż. arch. Wojciech Bobek, Greentec Studio Wojciech Bobek);*
- [11.] *Willa „Kossakówka”, Kraków, Plac Kossaka 4. Dokumentacja naukowo-historyczna. Waloryzacja elementów zabytkowych (oprac.: dr inż. arch. Marek M. Łukacz, mgr inż. arch. Marek J. Łukacz, mgr inż. arch. Magdalena Goras, PBZA);*
- [12.] *Założenia ideowo-programowe Muzeum Historii Sztuki w Krakowie Kompleks „Kossakówka” – aktualizacja (oprac.: Maria Anna Potocka, Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK).*

III. Stan istniejący (opis ogólny)

Położenie nieruchomości

Nieruchomość położona jest przy Pl. J.Kossaka 4/4A, na terenie dzielnicy I Stare Miasto (historycznie na terenie dzielnicy III Nowy Świat) u zbiegu dwóch ulic: al. Z.Krasińskiego i ul. Z.Morawskiego.

Nieruchomość obejmuje łącznie dwa budynki: willę „Kosakówka” (działka nr 123/6, obręb 145, jedn. ewid. Śródmieście, Pl. J.Kossaka 4) oraz willę „Jerzówka” zwaną także „Domkiem Babci” (działka nr 123/4, obręb 145, jedn. ewid. Śródmieście, Pl. J.Kossaka 4A). Całość historycznej nieruchomości uzupełniają działki nr 120/4, 146/3, 146/4 – wszystkie działki są działkami budowlanymi (B).

il. 1. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – granice terenu opracowania (działki nr 120/4, 123/6, 146/3, 146/4) – ortofotomapa z 2019 r. Źródło: MSIP, ortofotomapa 2019 r.: https://msip.um.krakow.pl/kompozycje/?link=f9448f5a3e4fa9fafbcbb3b93e01bf05&config=config_halas_17.json

Status własnościowy

W skład nieruchomości będącej przedmiotem opracowania wchodzi działki nr: 120/4, 123/6, 146/3, 146/4, o łącznej powierzchni 1.886,6 m² będące własnością gminy Miasta Kraków

Wszystkimi czterema działkami dysponuje Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAR w Krakowie z przeznaczeniem na stworzenie na nich kompleksu Centrum Edukacyjnego MOCAR wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” w Krakowie.

Status konserwatorski

Budynek „Kossakówki” wraz z otoczeniem figuruje w rejestrze zabytków pod nr A-951 (wpis do rejestru z dn. 25.05.1960 r.) a także ujęty jest w gminnej ewidencji zabytków. Teren, na którym znajduje się „Kossakówka” znajduje się ponadto w strefie buforowej obszaru wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO (z 1978 r.) oraz na obszarze historycznego zespołu miasta Krakowa uznanego za Pomnik Historii rozporządzenia Prezydenta RP (MP nr 50, poz. 418 z dn. 8.09.1994 r.).

Status planistyczny

Teren nieruchomości położony jest na obszarze objętym pracami planistycznymi nad miejscowym planem zagospodarowania terenu dla obszaru Nowy Świat (Uchwała Nr VIII/139/19 Rady Miasta Krakowa z dn. 27.02.2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp obszaru Nowy Świat). Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAR w Krakowie podjęło już kroki w celu wprowadzenia do opracowywanego planu właściwych zapisów zapewniających możliwość realizacji inwestycji Centrum Edukacyjnego MOCAR wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”, jednak te zostaną uwzględnione dopiero po uzyskaniu uzgodnienia konserwatorskiego (WUOZ) dla planowanego zamierzenia.

Status użytkowy

Willa „Kossakówka” jest budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym, aktualnie nie użytkowanym. Od roku 2015 prowadzone były w jego obrębie przez poprzedniego właściciela roboty budowlane na podstawie decyzji pozwolenia na budowę nr 3043/2014 z dn. 05.12.2014 r. (sygn.: AU-01-3.6740.2.1290.2014.KKA) wydanego przez Wydział Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa do projektu budowlanego pn. *Przebudowa i remont budynku mieszkalnego, wielorodzinnego w zakresie konstrukcji*, zawieszone w roku 2019.

Obecnie roboty budowlane zostały wznowione przez Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAR w Krakowie posiadający tytuł prawny do nieruchomości, na podstawie cesji decyzji pozwolenia na budowę decyzją z dn. 13.08.2020 r. nr 204/6740.5/2020 (sygn.: AU-01-2.6740.5.212.2020.MDY) wydaną przez Wydział Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa oraz pozwolenia konserwatorskiego nr ZN-I.5142.407.2020 z dn. 15.10.2020 r. (sygn.: ZN-I.5142.407.2020.JCh) wydanego przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie robót.

Stan techniczny konstrukcji

Podstawą do określenia stanu technicznego budynku „Kossakówki” jest aktualna ekspertyza konstrukcyjna z marca 2020 r. [6]. Zgodnie z nią stan budynku został określony jako średni i zły w zależności od jego części. Zwraca uwagę krytyczna ocena jakości robót budowlanych wykonanych w poprzednich latach, które w wielu przypadkach przeprowadzone zostały niezgodnie ze sztuką budowlaną. W ekspertyzie znalazło się szereg zaleceń, których wykonanie pozwoli na poprawę obecnego stanu i zabezpieczenie budynku przed jego dalszą degradacją.

Zgodnie z zaleceniami ekspertyzy konstrukcyjnej [6] zlecone zostało opracowanie projektu budowlanego wykonawczego obejmującego zabezpieczenia piwnic do wcześniejszego projektu budowlanego, dla którego wydane zostało pozwolenie na budowę (3043/2014 z dn. 05.12.2014 r.). W ramach tego projektu będą mogły być podjęte dalsze prace z uwzględnieniem niezbędnych korekt wynikających z aktualnego stanu technicznego budynku wg kolejności prac najpilniejszych.

il. 2-4. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – stan istniejący w chwili przejęcia nieruchomości przez Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, część zewnętrzna (fot. W.Wicher, 07.01.2020 r.).

Z kolei na podstawie zaleceń równolegle sporządzonej ekspertyzy mykologicznej z marca 2020 r. [7] przeprowadzono specjalistyczne prace na poziomie piwnic willi „Kossakówka”, których celem była neutralizacja zagrzybień ścian murowanych piwnic uniemożliwiających wznowienie jakichkolwiek robót budowlanych. Przyczyną zagrzybień konstrukcji jest brak ciągłości izolacji przeciwwilgociowych.

Stan wyposażenia wnętrza

W budynku zachowało się szereg elementów dawnego wyposażenia stałego (m.in. parkiety, stolarka drzwiowa wewnętrzna i zewnętrzna, elementy boazerii, piece kaflowe) jednak większość z nich zachowana jest w formie zdekompletowanej lub w stanie budzącym poważne wątpliwości co do możliwości ich powtórnego użycia w celu odtworzenia ich *in situ*. Wszystkie te elementy były składowane bez zapewnienia im właściwej ochrony przed dalszym zniszczeniem oraz w warunkach nieogrzewanego obiektu (wahania temperatury, wilgoć).

Osobnym problemem jest odnalezienie elementów wyposażenia ruchomego budynku, w szczególności wyposażenia meblarskiego. W tym celu będą prowadzone poszukiwania zaginionych elementów w celu sprowadzenia ich po zakończeniu prac budowlanych i konserwatorskich. Sytuację utrudni z pewnością brak spisu inwentarza ruchomego nieprzekazany przez poprzedniego właściciela.

il. 5-6. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – stan istniejący w chwili przejęcia nieruchomości przez Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, część wewnętrzna, pomieszczenia parteru (fot. W.Wicher, 07.01.2020 r.).

il. 7-9. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – stan istniejący w chwili przejęcia nieruchomości przez Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, część wewnętrzna, pomieszczenia parteru, I piętra części zachodniej i poddasza części wschodniej (fot. W.Wicher, 07.01.2020 r.).

Stan otoczenia willi „Kossakówka”

W skład nieruchomości położonej na czterech działkach (120/4, 123/6, 146/3, 146/4) wchodzi zespół zieleni wysokiej, która została zinwentaryzowana i poddana ocenie w ramach zarówno ekspertyzy dendrologicznej [5] jak i badań naukowo-historycznych [11]. Otaczający willę starodrzew ma zróżnicowaną wartość (od licznych samosiejek po pomnik przyrody) i stan techniczny. W zgodnej ocenie badaczy [5, 11] starodrzew ten nigdy nie stanowił elementu zaplanowanej kompozycji parkowej. Zachowana zieleń wysoka i niska jest wynikiem samoistnej wegetacji bez jakiegokolwiek udziału człowieka.

Szereg drzew wymaga podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych, w tym wycinki niektórych z nich dla stworzenia właściwych warunków wegetacji dla pozostałych, najbardziej wartościowych. Wśród tych ostatnich konieczne są zabiegi zabezpieczające je przed uszkodzeniami przez warunki atmosferyczne, a także przed uszkodzeniami w trakcie prowadzenia robót budowlanych. Dalsze postępowanie prowadzone będzie zgodnie z zaleceniami ekspertyzy dendrologicznej w porozumieniu z właściwymi służbami miejskimi oraz wojewódzkich służb konserwatorskich.

il. 10-11. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – stan otoczenia: widok narożnika południowo-zachodniego u zbiegu al. Z.Kraśińskiego i ul. K.Morawskiego oraz widok przestrzeni pomiędzy willą a sąsiednią zabudową w pasie północnym, na granicy nieruchomości (fot. W.Wicher, 07.01.2020 r.).

Poza zielenią wysoką i krzewami zachowane są także elementy małej architektury takie jak ogrodzenie murowane z elementami dawnej bramy wjazdowej i furtki, a także stara kapliczka. Wszystkie te elementy objęte zostaną pracami zabezpieczającymi do czasu podjęcia prac renowacyjnych i konserwatorskich, zgodnie z projektem docelowego zagospodarowania terenu.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na stan otoczenia w bezpośrednim sąsiedztwie, a zwłaszcza obrzeży wewnątrz ulic pozostających na styku z działkami wchodzącymi w skład nieruchomości: al. Z.Krasińskiego i ul. K.Morawskiego. W obu przypadkach mamy do czynienia z aktywnymi ciągami komunikacyjnymi, którym towarzyszy bardzo intensywny ruch pieszy (ważny przystanek autobusowy, dojście do usług w pierzei wschodniej al. Z.Krasińskiego, oraz przejście podziemne pod Alejami w ciągu ul. K.Morawskiego). W narożniku u zbiegu obu tych ulic, poza terenem nieruchomości „Kossakówki” znajdują się ponadto dwa duże drzewa a także usytuowany jest wolnostojący szyb windy obsługujący przejście podziemne.

Stan nawierzchni chodników oraz jezdni poddanych intensywnej eksploatacji, a także sama organizacja ruchu (w szczególności w przestrzeni ul. K.Morawskiego) wymaga nowego spojrzenia na priorytety komunikacyjne i wyraźnego przeorientowania na potrzeby ruchu pieszego. W tym zakresie wskazane byłoby przekształcenie ciągu ul. K.Morawskiego w ciąg pieszo-jezdny z jednolitą nawierzchnią oraz znaczącym ograniczeniem możliwości parkowania. Są to działania niezbędne do podjęcia także z uwagi na spodziewany wzrost zapotrzebowania na przestrzeń aktywności publicznej w przypadku przystąpienia do realizacji koncepcji Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”.

IV. Uwarunkowania istniejące

Uwarunkowania urbanistyczne i planistyczne

W wyniku ponad stuletniego procesu intensywnej urbanizacji i rozrostu terytorialnego Krakowa po ustąpieniu ograniczeń rozwojowych z okresu Twierdzy Kraków, willa „Kossakówka” z pierwotnej, peryferyjnej lokalizacji znalazła się w samym centrum miasta.

Usytuowana obecnie przy jednej z najważniejszych arterii komunikacyjnych miasta, Alei Trzech Wieszców, ciasno otoczona blokami gęstej zabudowy śródmiejskiej (głównie z przełomu XIX i XX w, lat międzywojennych dopełnianej w ostatnich latach), dotrwała do naszych czasów jako przykład reliktovej zabudowy przedmiejskiej w układzie zabudowy z późniejszego okresu, całkowicie zacierającym jej pierwotne położenie i otoczenie. Należy jednak uznać, że stało się to wynikiem nieuchronnych procesów rozwojowych oraz ich przestrzennych konsekwencji, występujących czasem w ekstremalnych formach – tak, jak to ma miejsce w przypadku willi „Kossakówka” i willi „Jerzówka”.

Dalszy rozwój Miasta Krakowa przyniósł także szereg innych, niekorzystnych zjawisk w bezpośrednim sąsiedztwie willi „Kossakówka”. Rozwój miasta i masowej motoryzacji spowodował, że na terenie nieruchomości odczuwalny jest wyraźnie wpływ intensywnego ruchu kołowego w obrębie Alei Trzech Wieszców, będącego źródłem zanieczyszczeń hałasem, pyłem i spalinami. Poziom stałego hałasu na terenie nieruchomości dochodzi nawet do 85dB, przekracza zatem poziom dopuszczalny (od 5dB LDWN do >15dB LD)¹. Należy przy tym wziąć pod uwagę fakt, że to niekorzystne oddziaływanie ruchu kołowego jest tłumione przez tymczasową zabudowę kiosków handlowych zlokalizowanych przy zachodniej granicy nieruchomości. Nieuchronna perspektywa ich usunięcia z powodów estetycznych pogorszy paradoksalnie tą sytuację w bardzo odczuwalny sposób rozszerzając proces dalszej degradacji.

¹ Źródło: MSIP, mapa hałasu 2017 r. (LDWN: wg uśrednionego poziomu dzień, wieczór, noc oraz LD: w ciągu dnia) – patrz: mapa emisyjna, imisyjna, przekroczenia norm dopuszczalnych:

https://msip.um.krakow.pl/kompozycje/?link=2c0be25c4af138477c022820fd9f5f82&config=config_halas_17.json

https://msip.um.krakow.pl/kompozycje/?link=1c298b2348ac9ff92fc0d15cbe5baafc&config=config_halas_17.json

https://msip.um.krakow.pl/kompozycje/?link=ff5484c9fb809fdcc447673e04b4d827&config=config_halas_17.json

il. 12-14. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – mapy hałasu 2017 r.: emisyjna, imisyjna oraz przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Źródło: MSIP https://msip.um.krakow.pl/kompozycje/?link=f10ac81b08ad1110bb27ed407be6dcc1&config=config_halas_17.json

Aktualnie opracowywany jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Nowy Świat”, jednak jego zapisy nie zmieniają już trudnych relacji przestrzennych willi z otoczeniem ponad dwu i półkrotnie wyższych kamienic.

Istnieje jednak możliwość ich poprawienia, poprzez stworzenie nowych zasad zagospodarowania terenu nieruchomości z willą „Kossakówką”. Wymaga to redefinicji istniejących obecnie zasobów pod kątem przyszłej funkcji. Jednym z elementów byłoby wprowadzenie w części zachodniej pośredniej gabarytowo, nowej zabudowy, która odizolowałaby najcenniejszy fragment nieruchomości zabudowa i drzewostan) od bezpośredniego, niekorzystnego wpływu ruchu ulicznego al. Z. Krasieńskiego. Ponadto, zapisy planu powinny właściwie ukierunkowywać przekształcenia przestrzeni publicznych w najbliższym sąsiedztwie nieruchomości willi „Kossakówka” pod kątem poprawy ich standardu.

Uwarunkowania architektoniczne

Willa „Kossakówka” posiada bardzo trudne położenie na tle całej nieruchomości. Wszystkie istniejące wejścia do niej zlokalizowane są w ukrytych wnękach elewacji północnej i wschodniej, a ponadto, willa usytuowana jest w niewielkich, kilkumetrowych odległościach od najbliższej zabudowy i jeszcze mniejszych od granic nieruchomości. Sytuację tą ilustruje zestawienie wybranych odległości:

- odl. elewacji wschodniej „Kossakówki” od granicy działki „Jerzówki” wynosi 1,2-1,6 m
- odl. elewacji wschodniej „Kossakówki” od pd-zach. narożnika „Jerzówki” wynosi niecałe 3,0 m,
- odl. elewacji północnej „Kossakówki” od granicy północnej 3,5-4,5 m,
- odl. elewacji północnej „Kossakówki” od narożnika 7-kond. kamienicy z lat 60. wynosi 8,2 m.

Korzystanie z tego historycznego układu dostępności budynku w przypadku przyjęcia przez willę roli budynku o charakterze muzealnym wydaje się być niemożliwe, jeśli pominąć możliwe, ale całkowicie nieintuicyjne wejście od strony pd-zach. narożnika przez małą, drewnianą werandę. Możliwości poprawnego rozwiązania zagospodarowania terenu w zakresie czytelnej komunikacji i dostępności (dojścia do istniejących wejść, a także ich dostępności dla osób niepełnosprawnych) są zatem skrajnie ograniczone. Pominąć należy czysto teoretyczne możliwości przekuwania nowych wejść w najbardziej efektownej ścianie elewacji południowej.

Istnieje również problem dostępności dla osób niepełnosprawnych – poziom parteru willi „Kossakówka” znajduje się powyżej zróżnicowanych poziomów otaczającego terenu (średnio powyżej 0,4 m). Wprowadzenie jakiegokolwiek infrastruktury ramp czy platform całkowicie odpada, pozostawałaby tylko możliwość podnoszenia poziomu terenu (z pominięciem elewacji frontowej i zachodniej, jako najbardziej charakterystycznych i wrażliwych), jednak to z kolei pociągałoby za sobą zmiany proporcji budynku.

Z analogiczną sytuacją mamy do czynienia wewnątrz budynku. Willa poddawana w przeszłości wielokrotnie rozbudowie i przebudowie uzyskała dość złożony plan, uwidaczniający narastanie struktury budynku, a przez to, komplikowanie jego pierwotnego planu. Górny poziom willi (I piętro) dostępny jest jedynie niebezpiecznie stromymi, zabiegowymi schodami, nie nadającymi się do codziennego użytku, a jedynie do zachowania ze względów historycznych. Budowa nowych, spełniających współczesne standardy użytkowe w innym miejscu spowoduje utratę walorów architektonicznych wnętrza, powodując także późniejsze problemy adaptacyjne.

Odwołując się do historycznych połączeń, dzisiaj już nie istniejących, a także analizy wysokości i architektury poszczególnych elewacji można byłoby wskazać lokalizację dostępności budynku z zewnątrz. Takim miejscem jest wschodnia elewacja, na której istniały przez pewien okres schody zewnętrzne prowadzące przez zachowany do dzisiaj balkon bezpośrednio na poziom I piętra. Jednocześnie, prawa (południowa) część elewacji nie posiada żadnych otworów okiennych – te (wraz z balkonem) skupione są w części lewej.

Optymalnym zatem rozwiązaniem pozostaje zastosowanie obsługi komunikacyjnej wszystkich poziomów poprzez powiązany programowo i architektonicznie nowy budynek, zapewniający jednocześnie dostęp osobom niepełnosprawnym i o ograniczonych możliwościach poruszania się.

il. 15-17. Willa „Kossakówka”, Plac Kossaka 4 – stan otoczenia: widok dojścia pomiędzy budynkami „Kossakówki” i „Jerzówki”, widoki wejścia w elewacji wschodniej oraz wejść w elewacji północnej do willi „Kossakówka” (fot. W.Wicher, 07.01.2020 r.).

Uwarunkowania konserwatorskie

Budynek „Kossakówki” jest prawnie chronionym zabytkiem, figurującym zarówno w rejestrze zabytków jak i w gminnej ewidencji zabytków. Na terenie nieruchomości znajduje się także drzewo odnotowane w wykazie pomników przyrody na terenie Miasta Krakowa.

- Rejestr zabytków: nr A-951 (wpis do rejestru z dn. 25.05.1960 r.)
- Gminnej ewidencja zabytków: Zespół dworsko-parkowy „Kossakówka”: dworek, willa (dawna pracownia tzw. „domek babci”) ogród, mur od strony placu
poz. 2551 (poz. w ewidencji z lipca 2017 r.)
- Wykaz pomników przyrody M. Krakowa: Jesion wyniosły, obwód pnia 321 cm
poz. 57 (poz. w wykazie z 2020 r. wg. Rozp. Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dn. 30.01.1997 r.,
nr rejestru wojewody / nr obiektu wg uchw.: 14/I/7)

Zarówno treść wpisów do rejestru zabytków jak i gminnej ewidencji zabytków operują pojęciem „zespołu dworsko-parkowego” nieodziewiercającego prawdziwego charakteru nieruchomości zarówno w przeszłości jak i obecnie. W badaniach historycznych nie wykazano istnienia planowego założenia parkowego, a pojęcie „dwór” ustępuje konsekwentnie określeniu „willa”. Wyjaśnienie tego stanu ma istotny wpływ na ukierunkowanie przyszłych prac nad utworzeniem faktycznego, współczesnego układu ogrodowego, który byłby *de facto* pierwszym zaplanowanym założeniem towarzyszącym willi „Kossakówka”.

Konieczność ochrony willi, charakteru jej architektury i ostatnich pozostałości jej pierwotnego otoczenia nie podlega dyskusji – jednak z zastrzeżeniem uwzględnienia potrzeby połączenia z nowym obiektem edukacyjno-muzealnym w jeden kompleks z powodów funkcjonalno-programowych.

V. Założenia ideowo-programowe – tekst: *Maria Anna Potocka*

Kompleks „Kossakówka”

Kossakówka to wielkie wyzwanie. Do rejestru zabytków została wpisana patchworkowa willa, w świetle kryteriów architektonicznych pozbawiona wartości kulturowej. Również za zabytkowy uznano otaczający ją ogród, mimo że nie stoi za nim żadna koncepcja ogrodnicza i jest to miejsce pełne samosiejek i chaszcz. W przypadku Kossakówki zabytkiem nie są obiekty fizyczne, tylko mīt rodziny Kossaków. Tak więc zasadnicze zadanie polega na tym jak i jakimi środkami można zabezpieczyć mīt. Wbrew pozorom nie jest dobrym rozwiązaniem uległe odtworzenie warunków z przeszłości. Takie podejście szybko zamienia mīt w historyczną atrapę.

Fenomen rodziny Kossaków polega na obecności twórczego genu. Prawie każdy członek rodziny szukał w sobie jakiejś pasji; najczęściej pisarskiej lub malarskiej. Jednak nie pojawili się wśród nich geniusze, a najwybitniejszym twórcą okazała się poetka Maria Jasnorzewska-Pawlikowska. Mīt Kossaków – aby wyjść poza mieszczańskie nostalgiczne krakowskie – wymaga szerokiego tła i odpowiedniego kontekstu historycznego. Przedstawiony poniżej projekt zapewnia mu taką „karierę”.

Kompleks „Kossakówka” wpisze się w ciąg muzeów tej części Krakowa – Nowy Gmach MN, muzeum designu w Cracovii, muzeum numizmatyczne, Pawilon Czapskiego i Wawel.

Projekt instytucji kultury

Centrum Edukacyjne MOCAK

(ekspozycja ukazująca historię miejsca oraz kulturotwórczą rolę rodziny Kossaków)

Film z materiałami archiwalnymi i zdjęciami. Biblioteka. Prace malarskie, fragmenty tekstów. Aranżacja mieszkalna. Ekspozycja – parter Kossakówki.

Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”

(historia tendencyjna – ukierunkowana na eksponowanie fenomenów polskich i krakowskich oraz rozszerzoną prezentacją malarzy XIX i XX wieku)

Podział ekspozycji:

- sztuka od średniowiecza do połowy XIX wieku – nowy budynek (13 boksów)
- sztuka od II połowy XIX wieku do współczesności – Kossakówka (8 boksów)

Prace będą wypożyczane z muzeów krakowskich lub kolekcji prywatnych. Każdy okres ma osobny boks, a w nim dwa, trzy obiekty, cytaty literackie lub filozoficzne oraz fragment muzyczny. Każdy boks powinien mieć około 30 m².

1. Średniowiecze – relief, rzeźba, tryptyk (nowy budynek)
2. Gotyk – rzeźba, malarstwo, inkunabuł (nowy budynek)
3. Renesans – rzeźba, malarstwo, grafika (nowy budynek)
4. Manierizm – rzeźba, malarstwo (nowy budynek)
5. Barok – malarstwo (portret, scena rodzajowa, pejzaż), grafika, rzeźba (nowy budynek)
6. Portrety trumienne (nowy budynek)
7. Klasycyzm – rzeźba, malarstwo (portret, scena rodzajowa, pejzaż), grafika (nowy budynek)
8. Ikona ruska (nowy budynek)
9. Romantyzm – rzeźba, malarstwo, grafika (nowy budynek)
10. Realizm – Aleksander Gierymski, Henryk Siemiradzki (nowy budynek)
11. Historycyzm – Jan Matejko (nowy budynek)
12. Fotografia XIX wieku – Ignacy Krieger (nowy budynek)
13. Impresjonizm – Leon Wyczółkowski (nowy budynek)
14. Symbolizm – Jacek Malczewski (Kossakówka)
15. Formizm – Tytus Czyżewski, Leon Chwistek, Xawery Dunikowski (Kossakówka)
16. Eksperymenty artystyczne lat 20. i 30. – rzeźba, malarstwo (Kossakówka)
17. Witkacy – Firma Portretowa + fotografia (Kossakówka)
18. Sztuka okresu II wojny światowej (Kossakówka)
19. Abstrakcja geometryczna II połowy XX wieku – Andrzej Wróblewski, Jerzy Nowosielski, Jerzy Kałucki (Kossakówka)
20. Sztuka eksperymentalna – Stanisław Dróżdż, Ryszard Winiarski, Mikołaj Smoczyński (Kossakówka)
21. Postmodernizm – malarstwo (Grupa Ładnie) (Kossakówka)

Funkcjonalność obiektu

Kossakówka – ekspozycja

Nowy budynek – edukacja i ekspozycja

Podziemie – funkcje pomocnicze

Przestrzenie istniejącej willi i nowego budynku, który mógłby powstać w bocznej partii ogrodu, będą w pełni wykorzystane ekspozycyjnie. Tym samym wszystkie funkcje pomocnicze – szatnię, szafki, sklep muzealny, ochronę, magazyn i toalety – trzeba umieścić w podziemiu. Frontalna część ogrodu – pozbawiona drzew – pozwala na taką inwestycję.

VI. Założenia funkcjonalno-przestrzenne

Przyjmując złożone uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne lokalizacji, wartości historyczne i przyrodnicze zachowanych elementów zagospodarowania oraz założenia ideowo-programowe przyszłego Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” [12], opracowane zostało wstępne studium możliwości zagospodarowania terenu [9]. Studium objęło cztery działki budowlane wraz z budynkiem „Kossakówki” i elementami małej architektury oraz wstępne rozpoznanie możliwości przestrzennych dobudowy nowego pawilonu w oparciu o koncepcję ideowo-programową stworzenia na terenie nieruchomości wartościowego, ogólnodostępnego zespołu obiektów kultury i wysokiej jakości przestrzeniami publicznymi harmonizującymi z otoczeniem w wymiarze fizycznym i kulturowym.

Kierunki działania:

- A. Kompleksowa restauracja i przywrócenie zabytkowemu budynkowi „Kossakówki” utraconych wartości architektonicznych (stabilności konstrukcji, charakterystycznego detalu, wyposażenia wnętrz), z przeznaczeniem na cele muzealno-wystawiennicze;
- B. Dobudowa nowego obiektu od strony al. Z.Krasińskiego umożliwiającego dostęp do wszystkich poziomów budynku „Kossakówki”, przejmującym wszystkie funkcje obsługujące oraz neutralizującego wpływ agresywnego sąsiedztwa komunikacyjnego, z głównym przeznaczeniem na cele edukacyjne i muzealno-wystawiennicze;
- C. Rewitalizacja parkowego otoczenia z zachowaniem najbardziej wartościowych egzemplarzy drzewostanu (w tym jednego drzewa – pomnika przyrody) oraz stworzenie planowego założenia ogrodowego;
- D. Uporządkowanie i poprawa standardu wszystkich dysfunkcyjnych elementów przestrzennych i funkcjonalnych istniejącego otoczenia zespołu „Kossakówki”, a w szczególności elementów komunikacyjnych (przystanek autobusowy, przejście podziemne, dojazd i dostęp pieszy do zespołu „Kossakówki”, w tym w przestrzeni ul. Morawskiego);
- E. Stworzenie na bazie powyższego systemu wartościowych przestrzeni publicznych: wewnętrznej zespołu „Kossakówki” oraz zewnętrznej w jego najbliższym otoczeniu, tj. sąsiadujących z nim ulic: al. Z.Krasińskiego i ul. K.Morawskiego;

W efekcie oddziaływania powyższych elementów oczekuje się uzyskania impulsu rozwojowego aktywizującego życie kulturalne w rejonie dawnej dzielnicy Nowy Świat oraz nowych możliwości wypoczynku w powiązaniu z sąsiadującymi elementami przestrzeni publicznych oczekującymi na rewitalizację jak np. Plac J.Kossaka czy ciąg ul. Retoryka.

Szczegóły rozwiązań:

Do dalszych działań przyjęto informacje i wnioski zawarte w siedmiu podstawowych opracowaniach specjalistycznych powstałych w 2020 r. na zlecenie Muzeum MOCAK: ekspertyzy konstrukcyjnej [6], badań i opinii dendrologicznej [5, 10], badań naukowo-historycznych [11] oraz założeń ideowych utworzenia i działania Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” dostarczonych przez Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK [12].

Na tej podstawie opracowane zostało wstępne studium możliwości dobudowy pawilonu ekspozycyjnego do istniejącego budynku „Kossakówki” [9], którego zaktualizowana i uzupełniona wersja stanowi załącznik graficzny do niniejszego opracowania.

Szczegóły rozwiązań architektonicznych do założeń ideowo-programowych i założeń funkcjonalno-przestrzennych winny być przedmiotem konkursu na koncepcję architektoniczną adaptacji willi „Kossakówka” i budowy nowego pawilonu wraz z koncepcją zagospodarowania terenu oraz z dyspozycjami kierunkowymi dla przestrzeni publicznych w najbliższym otoczeniu.

1. Willa „Kossakówka”

Kompleksowa restauracja i przywrócenie budynku do stanu z okresu zamieszkiwania przez rodzinę Kossaków na podstawie wytycznych konserwatorskich WUOZ [do uzyskania], programu prac konserwatorskich [do opracowania] oraz projektu architektoniczno-konserwatorskiego [do opracowania] z wykorzystaniem zaleceń ekspertyzy konstrukcyjnej [6].

Budynek „Kossakówki” poddany zostanie m.in. następującym zabiegom restauracyjnym:

- ratowanie konstrukcji budynku obejmujące m.in.: wzmocnienia ścian fundamentowych, osuszanie piwnic, wykonanie podbić fundamentów i wykonanie płyt dennych, rozbudowa piwnic w części niepodpiwniczonej z równoczesnym wykonaniem izolacji poziomych i połączenia ich z pionowymi oraz wykonaniem płyt podłogowych parteru, poprawki i zabezpieczenia konstrukcji więźby dachowej;
- konserwacja detalu elewacyjnego obejmująca m.in.: detal architektoniczny obramień okiennych i drzwiowych, tympanonów, parapetów, cokołów, schodów zewnętrznych a także restaurację i odtworzenia stolarki okiennej i drzwiowej oraz wymiana tynków;
- konserwacja detalu wnętrza obejmująca m.in.: konserwację i odtworzenia wszystkich podłóg, odtworzenia powłok malarskich wg. dostępnych informacji archiwalnych, konserwacja i uzupełnienia elementów schodów wewnętrznych oraz innych detali stałego wyposażenia wnętrza (m.in. wybranych pieców kaflowych w miarę kompletności materiału);
- skompletowanie wyposażenia wnętrza obejmujące m.in.: odzyskanie w miarę możliwości, wywiezionych mebli oraz ich renowację, ewentualne pozyskanie mebli zbliżonych do pochodzących z epoki a widocznych na zachowanych zdjęciach archiwalnych, w tym także elementów oświetlenia wnętrza;
- prace adaptacyjne instalacyjne związane m.in. z: nową instalacją c.o. (w tym budowa wymiennikowni w gotowym już pomieszczeniu piwnicznym), nową instalacją elektryczną użytkową, nowymi instalacjami sygnalizacji alarmowej ppoż. oraz antywłamaniową i monitoringiem obiektu oraz instalacjami specjalistycznymi.

Zgodnie z założeniami ideowo-programowymi Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”, w budynku zostanie stworzona ekspozycja stała poświęcona życiu i twórczości rodziny Kossaków i jej oddziaływaniu kulturowym na tle epoki, obejmująca m.in. aranżacje pomieszczeń zgodnie z zachowanymi dokumentami.

Dla zachowania oryginalnego układu wnętrza, w tym odtworzenia oryginalnej formy i rekonstrukcja elementów klatki schodowej (która nie spełnia żadnych ze współczesnych standardów użytkowych), oraz umożliwienia zwiedzającym dostępu do wszystkich kondygnacji ma zapewnić połączenie budynku „Kossakówki” z nowym pawilonem przez szklaną przewiszkę usytuowaną w zachodniej ścianie szczytowej. Dzięki temu połączeniu korzystać będzie można z wygodnej windy i schodów odpowiadających obowiązującym przepisom budowlanym, usytuowanych w nowym pawilonie. To rozwiązanie pozwoli na odtworzenie oryginalnego charakteru wnętrza „Kossakówki” przy jednoczesnym zapewnieniu ich pełnej dostępności osobom niepełnosprawnym i o ograniczonych możliwościach poruszania się. Wszelkie niezbędne pomieszczenia techniczne oraz infrastruktura będą mogły być usytuowane zarówno w nowym pawilonie jak i w podziemiach „Kossakówki”.

2. Nowy pawilon

Dla realizacji założeń ideowo-programowych Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”, konieczne jest wzniesienie nowego budynku, który utworzy wraz z istniejącą willą kompleks mogący pomieścić wszystkie elementy służące działalności tej nowej placówki, zapewniając jednocześnie spełnienie elementarnych standardów użytkowych i bezpieczeństwa zarówno eksponowanym dziełom sztuki jak i zwiedzającym, uczestnikom programów edukacyjnych czy po prostu odwiedzającym zespół „Kossakówki” w celach wypoczynkowych w przestrzeni sztuki.

CZYNNIKI UZASADNIAJĄCE BUDOWĘ NOWEGO PAWILONU

czynniki programowe:

- brak możliwości zrealizowania założeń ideowo-programowych Muzeum Historii Sztuki w tak skromnej powierzchni i specyficznym układzie wnętrza, z jakim mamy do czynienia w przypadku willi „Kossakówka” oraz występujących ograniczeń konserwatorskich;
- możliwość działalności i czytelnego rozplanowania ekspozycji w dwóch budynkach, wg czytelnego i atrakcyjnego schematu organizacyjnego, z wykorzystaniem indywidualnych walorów i warunków przestrzennych obu budynków;
- możliwość swobodnego wprowadzenia w nowym pawilonie wielu funkcji uzupełniających nie kolidujących z zabytkowym charakterem willi „Kossakówka” (księgarnia, kawiarnia);

czynniki konserwatorskie:

- wszelkie próby przystosowania willi do wymagań dostępności niepełnosprawnym, w tym bezpiecznego poruszania się pomiędzy kondygnacjami doprowadziłyby do istotnego naruszenia historycznej struktury i charakteru wnętrza pochłaniając dodatkowo cenne powierzchnie niezbędne do przeznaczenia na cele Muzeum Historii Sztuki, zgodnie z jego założeniami ideowo-programowymi;
- ewentualna dobudowa elementów komunikacji pionowej od zewnątrz doprowadziłaby do zniekształcenia oryginalnej formy willi „Kossakówka”;
- cała infrastruktura techniczna i socjalna jaka nieuchronnie musi się pojawić w willi „Kossakówka” jako obiekcie muzealnym, w tym zapewniająca utrzymanie stałych warunków klimatycznych (temperatury i wilgotności powietrza wymaganych przepisami szczególnymi), wszelkich zabezpieczeń przeciwpożarowych i antywłamaniowych oraz warunków ochrony budynku i zgromadzonych w nim zbiorów prowadziłaby do uszczuplenia powierzchni użytkowych, a także wiązałaby się z problemami właściwego dostępu do urządzeń;

czynniki funkcjonalno-przestrzenne:

- dopełnienie pierzei al. Krasińskiego nowym budynkiem jest równoznaczne ze stworzeniem skutecznej bariery architektonicznej izolującej przestrzeń przyszłego parku / ogrodu od zanieczyszczeń komunikacyjnych (w szczególności od hałasu, zapylenia i spalin);
- zapewnienie dostępności osobom niepełnosprawnym i o ograniczonych zdolnościach poruszania się do wszystkich poziomów willi „Kossakówka” poprzez klatkę schodową i windę usytuowane w nowym pawilonie połączonym z „Kossakówką” szklaną przewiązką na obu podstawowych poziomach użytkowych obu budynków;
- możliwość bezkonfliktowego rozplanowania nowego pawilonu z uwzględnieniem istniejącego drzewostanu przez przyjęcie rozwiązania polegającego na stworzeniu w przestrzeni nowego pawilonu otwartych enklaw typu patio zapewniających właściwe warunki wegetacji drzew przeznaczonych do zachowania oraz zastosowanie układu konstrukcyjnego opartego na słupach umożliwiającego ominięcie systemów korzennych;
- otwarcie parteru nowego pawilonu na wgląd z istniejącego przystanku autobusowego co może zapewnić dodatkową atrakcję oczekującym na podróż i wprowadzić ich mimochodem w świat sztuki zachęcając do odwiedzenia kompleksu, a założona transparentność szklanych ścian na poziomie ulicy umożliwi wgląd w przestrzeń parkowo-ogrodową i dostrzeżenie najważniejszego obiektu zespołu – willi „Kossakówka”;

czynniki środowiskowe:

- możliwość eliminacji, a co najmniej znaczącego ograniczenia wpływu emisji zanieczyszczeń pochodzących od ruchu ulicznego (hałas, zapylenie, spaliny) poprzez stworzenie przez planowany pawilon bariery architektonicznej w linii zabudowy al. Krasińskiego;

- zachowanie najbardziej wartościowych drzew i stworzenie im lepszych warunków do dalszej vegetacji w nowym kontekście przestrzennym i wprowadzenie ich do wnętrza planowanego pawilonu dzięki czemu będzie mógł przyjąć rolę obiektu wpisanego w parkowo-ogrodową przestrzeń mieszając się z nią dosłownie;

czynniki estetyczne:

- poprawa atrakcyjności funkcjonalnej, przestrzennej i estetycznej poprzez wprowadzenie wysokiej jakości współczesnej formy architektonicznej nawiązującej inteligentny dialog funkcjonalno-przestrzenny z historyczną willą;
- całkowita zmiana estetyczna przystanku autobusowego zdominowanego przez ciąg szpecących otoczenie kiosków warzywnych oraz banery ogrodzeniowe przez ich usunięcie i zastąpienie ich szklaną fasadą pawilonu muzealnego odsłaniającą zarówno wnętrze pawilonu na pierwszym planie jak i ogród z zachowanym starodrzewem na drugim planie;
- zastosowanie podcienia w elewacji pawilonu od strony al. Krasińskiego pozwoli na wyeliminowanie wiaty przystanku z jej przedpola i poprawę bezpieczeństwa i czytelności komunikacyjnej oraz ekspozycję samego pawilonu.

CECHY ARCHITEKTONICZNE NOWEGO PAWILONU

Specyfikacja jest wstępnym założeniem do uzgodnień konserwatorskich oraz oszacowania możliwości spełnienia zapotrzebowania powierzchni wynikającego z koncepcji ideowo-programowej.

Ostateczne rozwiązania materiałowo-konstrukcyjne i funkcjonalno-przestrzenne wnętrza budynku winny być wynikiem rozstrzygnięć konkursu na koncepcję architektoniczną nowego pawilonu wraz z adaptacją willi „Kossakówka” wraz koncepcją założenia parkowo-ogrodowego objętych kompleksową wizją zagospodarowania terenu.

Wyznaczenie zarysu budynku

Sposób wyznaczenia formy budynku uwzględnia zarówno uwarunkowania urbanistyczne, architektoniczne, konserwatorskie jak i ekologiczno-środowiskowe. Przyjęta procedura opiera się na analizach kompozycyjnych i funkcjonalnych, których wynik winien być wskazówką dla dalszych działań projektowych w zakresie utworzenia założenia parkowego.

Wstępne założenia formy nowego pawilonu oparte zostały na wskazaniu lokalizacji i ogólnego zarysu budynku, którego kształt i powierzchnia zabudowy wyprowadzone zostały w pierwszej kolejności z:

- przebiegu granic działek wchodzących w skład nieruchomości willi „Kossakówka”;
- przebiegów linii zabudowy willi „Kossakówka” elewacji pn-zach. i pd-zach.;
- offsetów linii zabudowy dla zachowania minimalnej odległości pomiędzy budynkami;
- relacji w stosunku do pierzei al. Z.Krasińskiego i ul. K.Morawskiego;
- minimalnych wymiarów przewiązki łączącej nowy pawilon z willą „Kossakówka”;

poniższych w dalszych krokach o:

- powierzchnie ochrony vegetacji drzew (enklawy typu patio);
- powierzchnie podcieni funkcjonalnych (podcień strefy przystanku autobusowego przy al. Z.Krasińskiego oraz wejścia głównego od ul. K.Morawskiego);
- powierzchnie otwartej perspektywy architektonicznej na fragment willi „Kossakówka” od strony al. Z.Krasińskiego (cofnięcie zabudowy odsłaniające północny fragment elewacji zachodniej z balkonem na I piętrze).

Wydłużona forma nowego pawilonu uporządkowałaby pierzeję al. Z.Krasińskiego, a co za tym idzie, osłabiłaby znacząco negatywny wpływ ruchu kołowego na całym obszarze wnętrza parkowego. Północny fragment budynku winien odsłaniać część zachodniej elewacji willi „Kossakówka” (z balkonem na I piętrze), a zwiększone zastosowanie szkła w konstrukcji budynku od linii przewiązki mogłoby dodatkowo ukazać elewację willi w całości.

Zestawienie powierzchni

Podstawowe parametry powierzchniowe wynikające z analiz uwarunkowań przestrzennych i założeń funkcjonalno-programowych przedstawione zostały w formie wstępnego zestawienia powierzchni całkowitych dla poszczególnych kondygnacji z porównaniem w stosunku do willi „Kossakówka”.

	NOWY PAWILON	POR.: WILLA „KOSSAKÓWKA”
– powierzchnia całkowita parteru:	422 m ²	278 m ²
– powierzchnia całkowita I piętra:	546 m ²	184 m ²
– powierzchnia całkowita II piętra:	270 m ²	0 m ²
– razem:	1.238 m²	462 m ²
– powierzchnia całkowita podziemna:	200 m ²	docelowo ok. 290,0 m ²

Wymiary pawilonu

- długość budynku:
 - od strony zach. (al. Z.Kraśińskiego) 39,8 m²
 - od strony wsch. (willi „Kossakówka”) 39,1 m²
- szerokość budynku:
 - od strony pd (ul. K.Morawskiego) 16,0 m² (20,1 m² – ze skosem narożnika)
 - od strony pn (zabudowa sąsiednia) 6,3 m² (14,3 m² – z przewiązką)
- wysokość budynku: 10,0 (14,0) m 9,5 m
- ilość kondygnacji naziemnych: 2 (3) 2
 - 2 na całym ciągu wzdłuż al. Kraśińskiego
 - 1 dodatkowa w podwyższeniu u zbiegu ul. Morawskiego i al. Kraśińskiego)
- ilość kondygnacji podziemnych: 1 1
 - 1 lokalnie, u zbiegu ul. Morawskiego i al. Kraśińskiego
 - z uwagi na możliwe kolizje z korzeniami drzew

Pozostałe cechy nowego pawilonu

Wstępne dane wynikające z analiz uwarunkowań przestrzennych i zapotrzebowania programu

- geometria rzutu:
 - na linii E-W:
 - przedłużenie linii elewacji pn willi „Kossakówka”;
 - linia granicy działki / muru ogrodzeniowego przy ul. Morawskiego;
 - na linii N-S:
 - linia granicy działek – offset linii zabudowy pierzei al. Kraśińskiego;
 - linia równoległa do elewacji zach. willi „Kossakówka” – offset 4 m;
- obrys zewnętrzny:
 - wydłużony czworobok z podcieniami i półotwartymi patiami;
 - przepuszczającymi pnie drzew przez wnętrze pawilonu;
 - odnoga szklanej przewiązki o szer. 2,5-3,0 m i dłg. ok. 4,0 m łączącej nowy pawilon z willą „Kossakówka”;
- forma budynku:
 - wydłużona, zgodna z przebiegiem linii zabudowy al. Kraśińskiego;
 - podcień w cofnięciu parteru od strony al. Kraśińskiego (przystanek)
 - podcień wejściowy u zbiegu ul. Morawskiego i al. Kraśińskiego;
 - poziom kalenic dostosowany do poziomu kalenicy zachodniego skrzydła willi „Kossakówka” z możliwością podwyższenia budynku w narożniku u zbiegu ul. Morawskiego i al. Kraśińskiego;

- geometria dachu: płaski lub dwuspadowy z kalenicą przebiegającą wzdłuż osi podłużnej nowego pawilonu (na linii N-S);
- konstrukcja: słupowo-płytowa, żelbetowa;
rozmqieszczmqe słupów niekolidujące z systemem korzennym drzew (możliwy układ nieregularny);
- ściany: osłonowe, szklane na parterze i w patiach z pniami drzew oraz w przewiązce między nowym pawilonem a willą „Kossakówką”;
- materiały elewacyjne: szkło, blacha patynowana, kamień naturalny – wg dyspozycji koncepcji wyłoniowej w ramach konkursu;
- komunikacja pionowa: 2 klatki schodowe (jedna otwarta, druga zamknięta ewakuacyjna);
1-2 windy w szklanych szybach dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych);
- instalacje:
 - wodna i kanalizacyjna (użytkowa i sanitarna);
 - instalacja wodna z retencją wód opadowych i recyklingiem;
 - elektryczne użytkowe i oświetleniowe;
 - elektryczne niskoprądowe (nagłośnienie, projekcje, monitoring, alarmowa ppoż. i antywłamaniowa, telekomunikacja, internet oraz specjalistyczne zw. z ekspozycjami);
 - grzewcza c.o. (z sieci miejskiej MPEC);
 - wentylacyjna mechaniczna z rekuperacją i klimatyzacją;
 (przewiduje się wspólne zasilanie budynków willi „Kossakówka” i nowego pawilonu).

Wskaźniki zagospodarowania terenu

Na podstawie przeprowadzonych analiz, w przypadku realizacji planowanej inwestycji możliwe jest osiągnięcie następujących wskaźników zagospodarowania terenu liczonych w odniesieniu do pięciu działek współtworzących obszar parkowo-ogrodowy willi „Kossakówka” i „Jerzówka” łącznie.

Wskaźniki podano jako szacunkowe dla stanu w ramach planowanej inwestycji i stanu obecnego.

	W RAMACH INWESTYCJI	STAN ISTNIEJĄCY
Powierzchnia działek	2.854,3 m²	2.854,3 m ²
Powierzchnia zabudowy	1.116,0 m²	570,0 m ²
Wskaźnik gęstości zabudowy	40 %	20 %
Wskaźnik intensywności zabudowy	0,8	0,4
Wskaźnik pow. biologicznie czynnej	40 %	65 %
Wysokość zabudowy	9,5 m (do 13 m)	9,5 m

Podany wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej mógłby zostać poprawiony o ewentualne powierzchnie zielonych stropodachów nowego pawilonu w przypadku dopuszczenia realizacji budynku z dachem płaskim. Tą możliwość należy jednak traktować czysto teoretycznie: planowana zabudowa jest niska i oddziaływanie formy widocznego zadaszenia byłoby korzystne i wskazane dla osiągnięcia pożądanego stopnia integracji architektonicznej nowego pawilonu i willi „Kossakówka”. Nie wyklucza to jednocześnie zastosowania na elewacjach nowego pawilonu zieleni wertykalnej, także zaliczanej (w 50%) do powierzchni biologicznie czynnej.

3. Założenie parkowo-ogrodowe

W przeprowadzonych badaniach historycznych [11] stwierdzono brak jakichkolwiek przekazów na temat istnienia w przeszłości zaplanowanego układu kompozycyjnego zieleni wokół willi „Kossakówka” (a także willi „Jerzówka”), a chaotyczny układ zachowanych drzew nie zdradza szczególnych zależności poza pewnymi, niewielkimi korelacjami usytuowania dwóch z istniejących drzew względem willi. Podobnie, zarówno aktualny jak i wykazany na historycznych mapach układ ścieżek dojść do zabudowy nie wykazuje cech dbałości o ich szczególny przebieg czy geometrię.

Na tej podstawie należałoby przyjąć, że zasady kształtowania układu ogrodowo-parkowego powinny opierać się na istniejącym, swobodnym układzie drzew i krzewów (w tym także ewentualnej pojedynczej wycinki mniej wartościowych drzew), a układ koniecznych podjazdów czy dojść powinien spełniać przede wszystkim potrzeb związane z nową funkcją i potrzebami Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”. Niezbędnym przy tym jest uwzględnienie konieczności zapewnienia dojazdu pożarowego do willi „Kossakówka”, który winien być ukształtowany nieinwazyjnie dla parkowo-ogrodowego otoczenia. W tym zakresie nie ma potrzeby zastosowania bezpośredniego podjazdu do samej willi.

W związku z planowaną budową nowego pawilonu oczywistym jest, że przestrzeń parkowo-ogrodowa powinna być spoiwem nowej i historycznej zabudowy, oraz spełniać funkcję przestrzeni publicznej otwartej na wszelkie formy aktywności przyciągające zainteresowanie zarówno mieszkańców jak i przyjezdnych. W koncepcji przyjęto zasadę zachowania wszystkich drzew jako przenikających przez nowy pawilon przez specjalnie ukształtowane patia. To stworzy układ dosłownego przenikania się nowego pawilonu z parkiem i jego obecności w jego wnętrzach.

Niezależnie od powyższych założeń niezbędne jest uzyskanie wytycznych konserwatorskich, a także zastosowanie się do szczegółowych zaleceń dendrologa [10], [5].

4. Dostępność komunikacyjna

Konieczne jest zapewnienie wielostronnej dostępności Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”, które zrealizowane byłoby wg następującego schematu:

- wejście główne z narożnika u zbiegu ul. Morawskiego z al. Krasińskiego
- wejście / wjazd od strony układu parkowo-ogrodowego, tj. od strony pl. Kossaka
- wejście / wjazd techniczny od strony północnej (podjazd techniczny)

Kwestia dojazdu pożarowego może być rozwiązana w oparciu o istniejący dostęp z al. Z. Krasińskiego (także poprzez planowany wjazd techniczny „C”), jednak szczegóły winy być określone w ramach ekspertyzy ochrony przeciwpożarowej budynków. Ze względów konserwatorskich należy jednak wykluczyć możliwość realizacji pełnowymiarowych podjazdów ppoż. od strony pl. J. Kossaka – jakkolwiek próba zapewnienia pełnowymiarowego placu manewrowego dla straży pożarnej zniszczyłaby najcenniejszą część parkowo-ogrodową (obniżając jednocześnie poziom wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej).

Planowane są następujące rozwiązania dostępności komunikacyjnej zespołu Muzeum Historii Sztuki:

wejście A: istniejąca brama wjazdowa i furtka od strony południowej, tj. od strony Placu Kossaka / ul. Morawskiego

- historyczne wejście / wjazd na posesję od strony pl. Kossaka;
- po przeprowadzeniu prac konserwatorskich istniejącego ogrodzenia ten wjazd zapewni dojście piesze i dojazd bezpośrednio do willi „Kossakówka” oraz wejście do nowej części ogrodowo-parkowej;
- aktualnie istniejący wjazd / wejście od strony pl. J. Kossaka jako główne wejście do części parkowo-ogrodowej, a funkcje techniczne przejąłby wjazd C od strony al. Z. Krasińskiego;

wejście B: wejście główne do nowego pawilonu od strony południowo-zachodniej, tj. od strony narożnika u zbiegu ul. Morawskiego i al. Krasińskiego

- wejście usytuowane jest w głębokim cofnięciu parteru pawilonu z podcieniem utworzonym przez nadwieszenie I piętra pawilonu;
- usytuowanie wejścia w tym miejscu wynika z przebiegu ważnych ciągów pieszych ul. Morawskiego i al. Krasińskiego, lokalizacji wyjścia z przejścia podziemnego pod Alejami Trzech Wieszców oraz w sąsiedztwie przystanku autobusowego;
- realizacja tej dostępności wymaga częściowego wyburzenia muru ogrodzeniowego na odcinku przebiegającym wokół narożnika działki przy ul. Morawskiego;
- lokalizacja wejścia usytuowane jest w głębokim podcieniu elewacji południowej nowego pawilonu, pozwalającym na poszerzenie północnego obejścia schodów i windy przejścia podziemnego obecnie utrudniających ruch pieszy;
- cofnięcie parteru pozwala jednocześnie na obejście wejścia głównego i przejście od strony al. Krasińskiego bezpośrednio do części parkowej po wewnętrznej stronie historycznego muru posesji w miejscu aktualnej lokalizacji kapliczki;

wejście C: podjazd i wejście techniczne od strony północnej, tj. od strony al. Krasińskiego

- podjazd i wejście o charakterze technicznym zapewnia bezkolizyjny komunikacyjny dostęp zarówno do willi „Kossakówka” jak i do nowego pawilonu;
- wjazd z pasa przedłużonej zatoki przystankowej, obok istniejącego wjazdu na sąsiednią posesję budynku mieszkalnego przy al. Krasińskiego 7;
- wjazd jest niezbędny dla potrzeb funkcjonowania obu budynków, nie obciąża komunikacyjnie ani pasa zatoki przystanku autobusowego ani ruchu kołowego na al. Krasińskiego.

5. Przestrzeń publiczna

Utworzenie silnego programowo ośrodka kultury jakim może stać się kompleks Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” z pewnością stanie się jednocześnie impulsem do promocji tego fragmentu miasta jako miejsca, w którym można interesująco spędzić czas. Tym bardziej, że miejsce to zdaje się być „brakującym ogniwem” w łańcuchu funkcjonalnym istniejących obiektów kultury nanizanych na oś Alei Trzech Wieszców, chociaż sama przestrzeń tej arterii nie stanowi w obecnym układzie kompozycyjnym łatwej i uczęszczanej przestrzeni publicznej. Układ tych przestrzeni funkcjonuje raczej poprzecznie wiążąc się w sekwencje na linii obrzeża II obwodnicy – Stare Miasto, pozostawiając lokalne koncentracje i sprzężenia takie jak Muzeum Narodowe – Muzeum Designu / hotel Cracovia – kino Kijów jako wyjątki od reguły, układy równoległe, nie konstruujące podłużnych sekwencji miejsc publicznych Alei.

Pewnym wyjątkiem może stać się willa „Kossakówka”, której pole aktywności może sięgnąć także Placu Juliusza Kossaka, a z pewnością realizacja idei Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka” wraz jego programem ekspozycyjnym i wszelkimi formami działalności towarzyszącej zrodzi zapotrzebowanie na wysokiej jakości, uporządkowaną przestrzeń ul. K. Morawskiego oraz odcinka al. Z. Krasińskiego, a także idąc dalej, powiązań z przestrzenią bulwarów wiślany oraz ul. Retoryka. Pewnym jest w każdym razie, że realizacja kompleksu Muzeum Historii Sztuki zaktywizuje życie publiczne w rejonie nieruchomości willa „Kossakówka” i narzuci okolicy charakter obszaru kultury, kolejnego w tym rejonie.

Wszystkie te zmiany, wynikające zarówno z planowanych działań bezpośrednich na terenie nieruchomości willa „Kossakówka” jak i będących ich konsekwencją w otoczeniu, w tym działań równoległych gminy Miasta Kraków (planowany konkurs urbanistyczny na zmianę zagospodarowania Placu Kossaka) wpłyną pozytywnie na obraz tej części miasta.

VII. Wnioski końcowe

Kwestia ratowania obiektów historycznych zawsze wiąże się z dużymi problemami projektowymi, wykonawczymi, nakładami finansowymi i zrozumiałymi ograniczeniami konserwatorskimi. Stoi za tym prosta przyczyna: obiekty historyczne, a w szczególności te, które posiadają status zabytku, są świadectwem kultury narodu, a ich ratowanie i zachowanie dla przyszłych pokoleń jest obowiązkiem współczesnych.

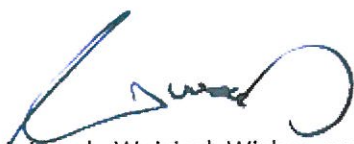
Ponadto, przywracanie obiektów zabytkowych do życia wiąże się najczęściej ze zmianami ich pierwotnych funkcji i sposobów użytkowania oraz działaniami dostosowującymi je do współczesnych standardów użytkowych, w tym potrzeb zapewnienia bezpieczeństwa konstrukcji i warunków użytkowania. Siłą rzeczy wymaga to najczęściej wielu kompromisów oraz rozważenia korzyści i kosztów ich osiągnięcia.

Sprzyjającą okolicznością jaka może towarzyszyć ratowaniu obiektów historycznych jest uzupełnianie wszelkich funkcji zapewniających spełnienie współczesnych standardów użytkowych poprzez wznoszenie obiektów towarzyszących, dzięki którym rozwiązywanie problemów adaptacyjnych budynku historycznego staje się łatwiejsze a czasem tworzy jedyną możliwość zachowania zabytku w postaci najbardziej zbliżonej do czasów jego przeszłej historii. Przykłady takich udanych działań są znane na całym świecie, a sposób przeprowadzonych w ich ramach interwencji przestrzennych i architektonicznych nie narusza wartości samego zabytku, pozwala rozróżnić substancję współczesną od historycznej, a przede wszystkim przywraca zabytkowej substancji życie zapewniając jej szeroką dostępność.

Taka sytuacja istnieje w przypadku willi „Kossakówka”, która stoi przed szansą przywrócenia jej dawnych wartości architektonicznych i kulturowych oraz jej publicznego udostępnienia. Samo przywrócenie właściwego stanu technicznego wraz z jej oryginalnymi elementami wykończeniowymi i wyposażeniowymi obiektu trudno byłoby nazwać sukcesem – byłoby to jedynie utrwalenie historycznej substancji w martwej postaci.

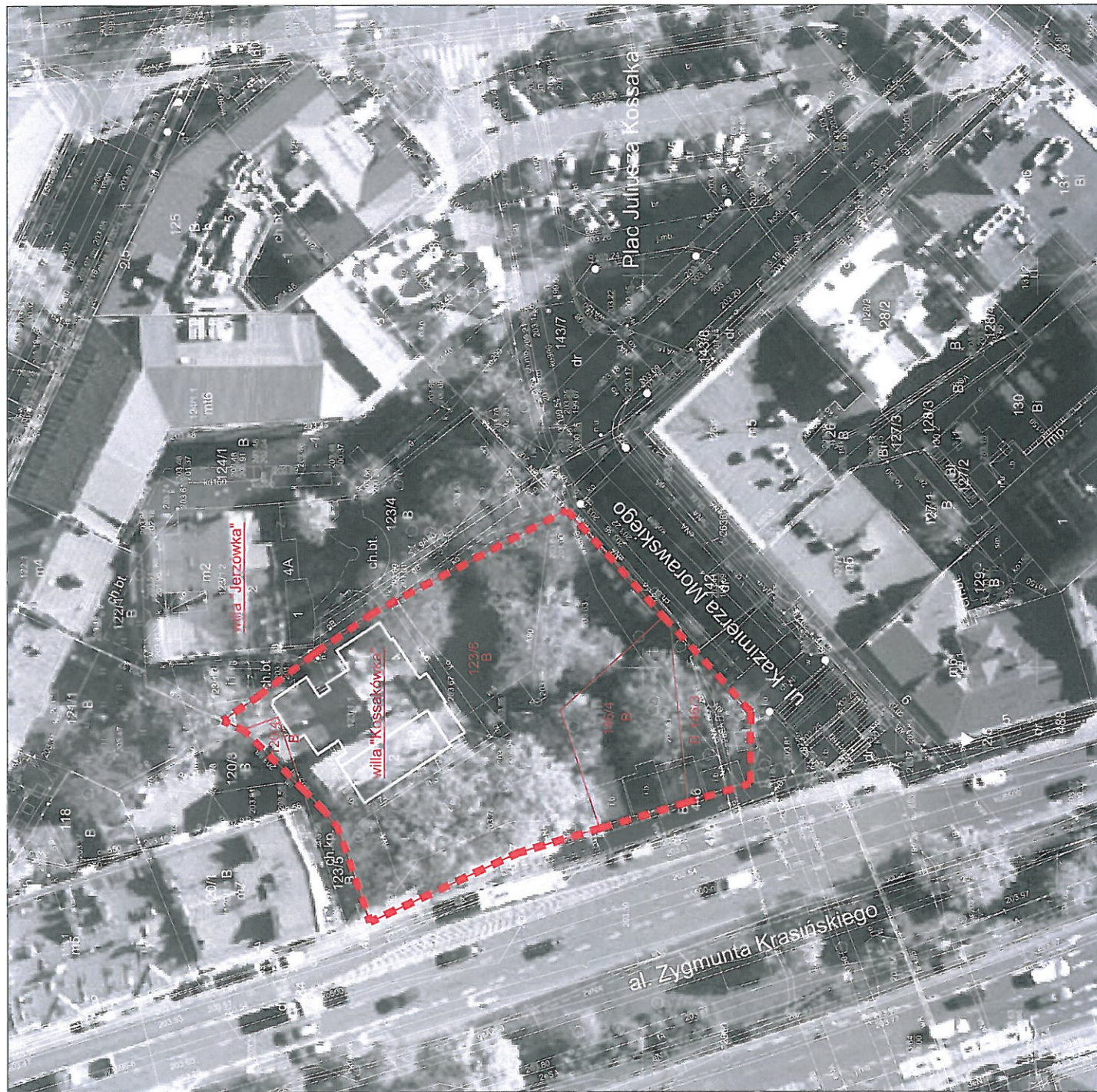
Otwarcie nowej karty w historii „Kossakówki” przez przywrócenie w niej życia umożliwia bez wątpienia idea utworzenia w niej i jej najbliższym otoczeniu Centrum Edukacyjnego MOCAK wraz z Muzeum Historii Sztuki „Kossakówka”. Należy podkreślić, że inicjatywa utworzenia takiej placówki kultury, z którą wystąpiło Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie jest najlepszą okolicznością, z jaką mogła się spotkać zaniedbaną i sponiewieraną w ostatnich latach dawna willa rodziny Kossaków.

Koszty związane z realizacją tego przedsięwzięcia są jednocześnie szansą nie tylko na uratowanie willi Kossaków, ale także na utworzenie z zachowanych, wartościowych elementów zbudowanych i naturalnych, znaczącego dla kultury Krakowa kompleksu odmieniającego oblicze tej części miasta, będącego zarazem szansą na aktywizację życia publicznego mieszkańców Krakowa i przyjezdnych.

Opracował: dr inż. arch. Wojciech Wicher, prof. PK

Kraków, grudzień 2020 r.

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA
DO PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO
RESTAURACJI I ADAPTACJI NA CELE MUZEALNE WILI "KOSSAKÓWKA"
WRAZ Z DOBUDOWĄ NOWEGO PAVILONU EKSPOZYCYJNEGO
I UTWORZENIEM ZAŁOŻENIA PARKOWO-OGRODOWEGO
W OPARCIU O ISTNIĄCY DRZEWOSTAN
DO KONCEPCJI IDEOWO-PROGRAMOWEJ
CENTRUM EDUKACYJNEGO MOCĄK WRAZ Z MUSEUM HISTORII SZTUKI
"KOSSAKÓWKA" W KRAKOWIE

STUDIUM MOŻLIWOŚCI DOBUDOWY
PAWILONU EKSPOZYCYJNEGO
DO ISTNIEJĄCEGO BUDYNKU "KOSSAKÓWKI"
W KRAKOWIE

grudzień 2020 r. - materiał do konsultacji
opracował: dr inż. arch. Wojciech Wicher, prof. PK

NR RYSUNKU
1

Willa "Kossakówka" - granice opracowania / nieruchomości
na tle mapy sytuacyjno-wysokościowej i ortofotomapy (2019)

LEGENDA

granice inwestycji / granice nieruchomości

granice działek wchodzących w skład
nieruchomości wili "Kossakówka":

- nr działek: 120/4, 123/6, 146/3, 146/4
- nr obrębów: 145
- jedn. ewid.: Śródmieście

skala 1:500

DO PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO
RESTAURACJI I ADAPTACJI NA CELE MUZEALNE MILLI "KOSSAKÓWKA"
WRAZ Z DOBUDOWĄ NOWEGO PAVILIONU EKSPOZYCYJNEGO
I UTWORZENIEM ZAŁOŻENIA PARKOWO-OGRODOWEGO
W OPARCIU O ISTNIĄCY DRZEWIĄK
DO Koncepcji IDEOWO-PROGRAMOWEJ
CENTRUM EDUKACYJNEGO MOCIAK WRAZ Z MUZEUM HISTORII SZTUKI
"KOSSAKÓWKA" W KRAKOWIE

STUDIUM MOŻLIWOŚCI DOBUDOWY
PAWILONU EKSPOZYCYJNEGO
DO ISTNIEJĄCEGO BUDYNKU "KOSSAKÓWKI"
W KRAKOWIE

grudzień 2020 r. - materiał do konsultacji
opracował: dr inż. arch. Wojciech Wichler, prof. PK

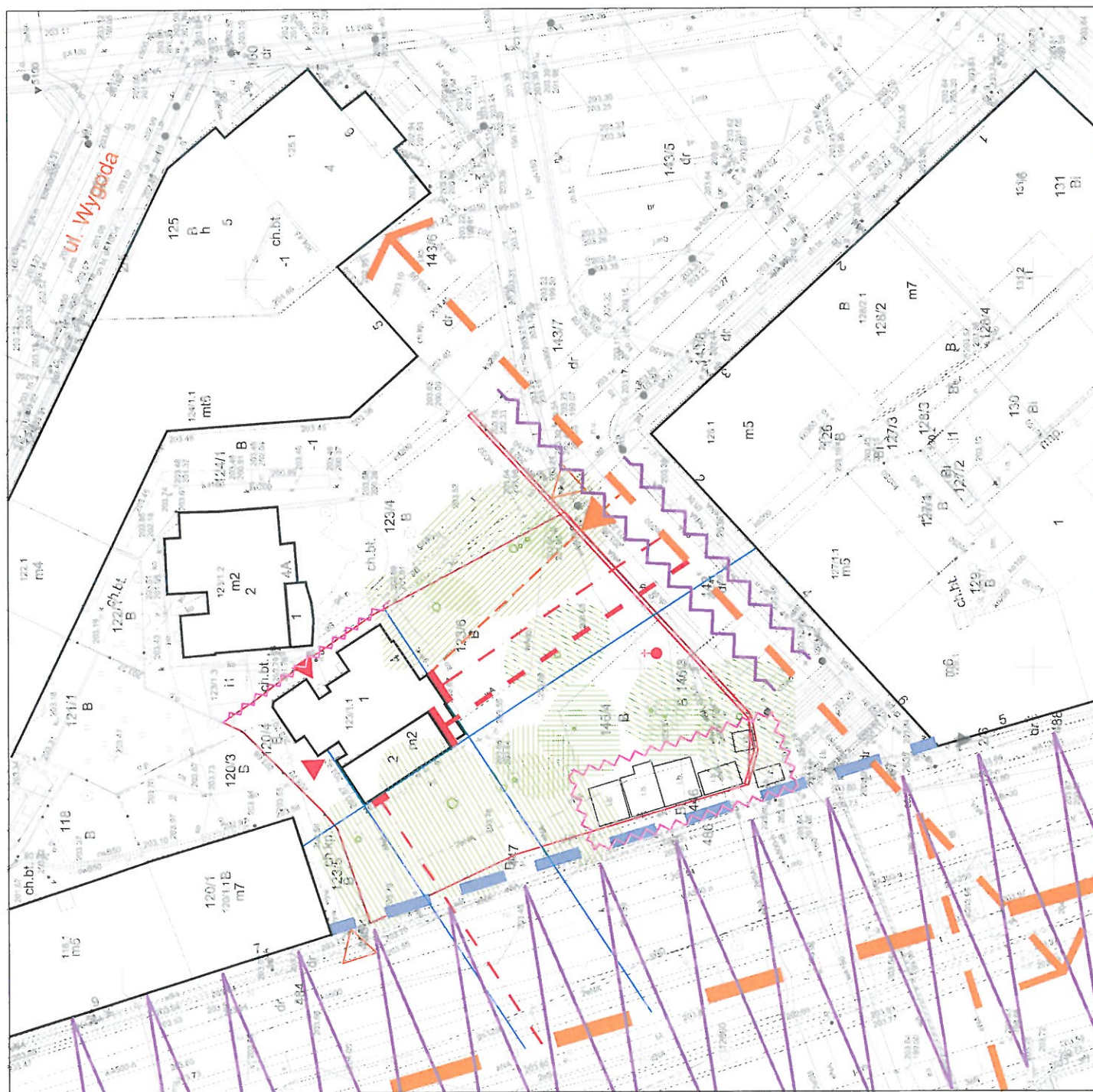
2
NR RYSUNKU

Willa "Kossakówka" - synteza uwarunkowań kompozycyjnych na tle mapy sytuacyjno-wysokościowej (2019, 2020)

LEGENDA

	linia zabudowy al. Z. Krasieńskiego
	linia zabudowy wili "Kossakówka"
	osie kompozycyjne al. Z. Krasieńskiego
	osie kompozycyjne ul. K. Morawskiego
	osie kompozycyjne wjazdu na posesję wili "Kossakówka"
	wjazd na posesję:
	- wili "Jerzówka"
	- al. Z. Krasieńskiego 7
	osie kompozycyjne głównej wili "Kossakówka"
	osie kompozycyjne pozostałe
	wejście do wili "Kossakówka" istniejące
	kapliczka w części ogrodowo-parkowej
	mur ceglany przy ul. K. Morawskiego
	strefy i ciągi negatywnego oddziaływania:
	- kłoki przy al. Z. Krasieńskiego
	- ciekny przemyślny pomiędzy wille
	- parkowanie obustronne, wąskie chodniki przy ul. K. Morawskiego
	- ruch kołowy, hałas, zapylenie, spaliny przy al. Z. Krasieńskiego
	istniejące zrewa (pnie i korony wielkości rzeczywistej)

skala 1:500

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA
DO PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO
RESTAURACJI I ADAPTACJI NA CELE MUZEALNE WILLI "KOSSAKÓWKA"
WRAZ Z DOBUDOWĄ NOWEGO PAVILONU EKSPOZYCYJNEGO
I UTWORZENIEM ZAŁOŻENIA PARKOWO-OGRODOWEGO
W OPARCIU O ISTNIEJĄCY DRZEWOSTAN
DO KONSEPCJI IDEOWO-PROGRAMOWEJ
CENTRUM EDUKACYJNEGO MOCĄK WRAZ Z MUZEUM HISTORII SZTUKI
"KOSSAKÓWKA" W KRAKOWIE

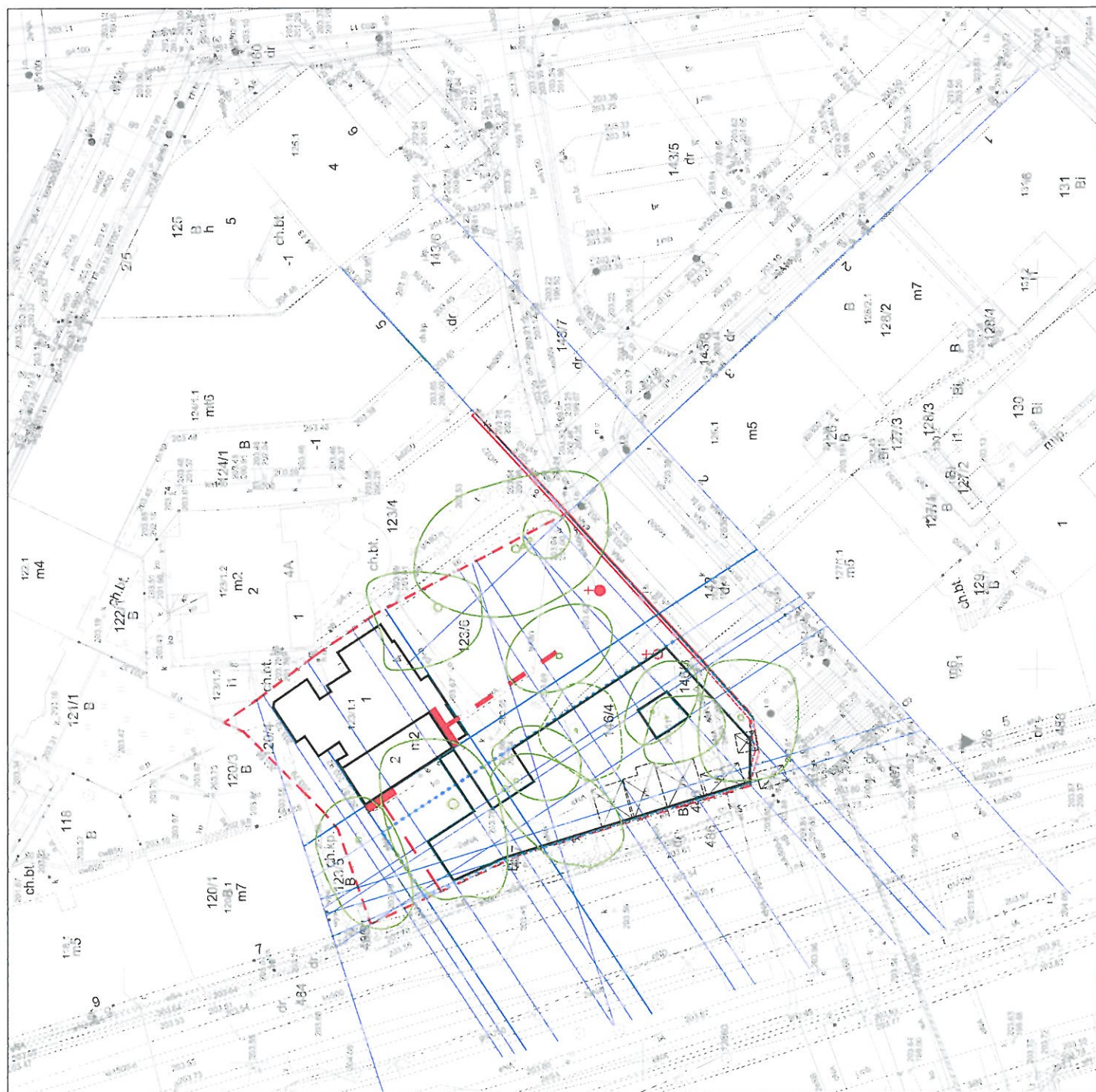
STUDIUM MOŻLIWOŚCI DOBUDOWY
PAWILONU EKSPOZYCYJNEGO
DO ISTNIEJĄCEGO BUDYNKU "KOSSAKÓWKA"
W KRAKOWIE

grudzień 2020 r. - materiał do konsultacji
opracował: dr inż. arch. Wojciech Wiśniewski, prof. PK

NR RYSUNKU **3**
Muzeum Historii Sztuki - Willa "Kossakówka"
na tle mapy sytuacyjno-wysokościowej (2019, 2020)
Delimitacja formy nowego pawilonu

LEGENDA

- granice inwestycji / granice nieruchomości
- osnowa: linie zabudowy willi "Kossakówka"
- osnowa - offsety:
 - linii zabudowy willi "Kossakówka"
 - linii zabudowy al. Z. Krasińskiego
 - linii zabudowy ul. K. Morawskiego
- ... wstępny zarys kubatury nowego pawilonu ekspozycyjnego Muzeum Historii Sztuki
- finalny zarys kubatury nowego pawilonu ekspozycyjnego Muzeum Historii Sztuki - po korektach kompozycyjnych i obejmie drzew
- rozbiórka fragmentu istniejącego muru ogrodzeniowego przy ul. K. Morawskiego (odsłonięcie wejścia głównego do Muzeum)
- zmiana lokalizacji kapliczki (przesunięcie o ok. 11 m)
- wyburzenie ciągu kiosków handlowych przy al. Z. Krasińskiego
- wycięcie 1 drzewa (wys. / obw. pnia):
 - klon pospolity (17,9 m / 119 cm)
 - (nie wykazane do ochrony)

skala 1:500
0 10 20 30 40 50 m

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA
DO PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO
RESTAURACJI I ADAPTACJI NA CELE MUZEALNE WILI "KOSSAKÓWKA"
WRAZ Z DOBUDOWĄ NOWEGO PAWILONU EKSPOZYCYJNEGO
I UTWORZENIEM ZAŁOŻENIA PARKOWO-OGRODOWEGO
W OPARCIU O ISTNIEJĄCY DRZEWOSTAN
DO KONSEPCJI IDEOWO-PROGRAMOWEJ
CENTRUM EDUKACYJNEGO MOCAK WRAZ Z MUZEUM HISTORII SZTUKI
"KOSSAKÓWKA" W KRAKOWIE

STUDIUM MOŻLIWOŚCI DOBUDOWY
PAWILONU EKSPOZYCYJNEGO
DO ISTNIEJĄCEGO BUDYNKU "KOSSAKÓWKI"
W KRAKOWIE

grudzień 2020 r. - materiał do konsultacji
opracował: dr inż. arch. Wojciech Wichler, prof. PK

NR RYSUNKU **4**
Muzeum Historii Sztuki - Willa "Kossakówka"
na tle mapy sytuacyjno-wysokościowej (2019, 2020)
Zarysy kubatur nowego pawilonu

mapa planu zagospodarowania: 1:500
zestawienie zarysów kondygnacji: 1:750

LEGENDA

granicze inwestycji / granice nieruchomości

Dostępność komunikacyjna

A - istniejący główny wjazd / wejście na posesję od ul. K. Morawskiego (także dojazd pożarowy)

B - główne wejście do nowego pawilonu od ul. K. Morawskiego (w podziemiu, obok także wejście do części parkowo-ogrodowej Bpo)

C - wjazd techniczno-zaopatrzeniowy od al. Z. Kosińskiego (obok wjazdu na sąsiednią posesję)

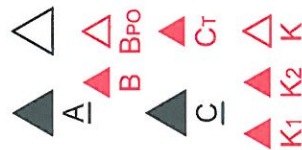
Ct - wejście techniczne nowego pawilonu

K1 K2 - wejścia istniejące wili "Kossakówka"

K - wejście nowe do wili "Kossakówka" na dwóch poziomach przez szklaną przegrodę połączenia z nowym pawilonem

Zestawienie powierzchni całkowitych (nowy pawilon)

PARTER 422 m²
I PIĘTRO 546 m²
II PIĘTRO 270 m²
razem: 1.238 m²

skala 1:500

